

Pearu Kuusk

NÓUKOGUDE VÓIMU LAHINGUD
EESTI VASTUPANULIIKUMISEGA

Tartu Ülikool
Eesti ajaloo õppetool

Pearu Kuusk

**NÕUKOGUDE VÕIMU LAHINGUD
EESTI VASTUPANULIIKUMISEGA**

Banditismivastase Võitluse Osakond
aastatel 1944–1947

Tartu 2006

Uurimistöö on valminud ja avaldatud ETF-i grant 5715 raames

Teaduslik toimetaja: Tõnu Tannberg
Retsenseerinud: Aigi Rahi-Tamm
Kaanekujundaja: Kalle Paalits

Esikaane foto

“Eesti NSV siseasjade rahvakomissar
A. Resev kohtub metsavendade hävitamisel
enim silma paistnud BVVO töötajatega 1945. a.”

ISBN-13: 978-9949-11-473-3

ISBN-10: 9949-11-473-X

Autoriõigus Pearu Kuusk, 2006

Tartu Ülikooli Kirjastus
www.tyk.ee

SISUKORD

SISSEJUHATUS	7
I. EESTI NSV SARK-i BVVO ESIMESED KOKKUPUUTED VASTUPANU-LIIKUMISEGA AASTAIL 1944–1945.....	28
1. BVVO loomine ja tegevuse algus.....	28
2. Taktikavalikud 1945. aasta alguses.....	43
II. EESTI NSV SARK-i JA RJRK ÜHISOPERATSIOONID 1945. AASTAL.....	51
1. Rahvakomissariaatide ühendatud operatiivgruppide loomine.....	51
2. Metsavendlusevastased suuroperatsioonid 1945. aasta teisel poolel	72
III. MEETMED EESTI VASTUPANULIIKUMISE LIKVIDEERIMISEKS 1946. AASTAL	95
1. Abinõud Eesti NSV SM-i maakonnaosakondade töö parandamiseks	95
2. Legalisatsioon, repatriandid, agentuur.....	108
3. Eesti NSV RJM-i osatähtsus metsavendlusevastases võitluses ja 2N osakonna loomine.....	125
IV. BANDITISMIVASTASE VÕITLUSE REFORMID 1947. AASTAL.....	133
1. BVVO üleminek Eesti NSV RJM-i alluvusse.....	133
2. Eesti NSV RJM-i BVVO ja 2N osakonna ühendamine	147
V. EESTI NSV SM-i/RJM-i BVVO ARUANDLUS JA STATISTIKA AASTAIL 1944–1947	157
1. Aruandluskorraldus	157
2. Eestis likvideeritud vastupanugruppide ja -organisatsioonide statistika aastail 1944–1947.....	165
KOKKUVÕTE	179

SISUKORD

6

LISAD.....	185
Lisa 1. Eesti NSV SARK-i ja RJRK ühendatud operatiivgruppide operatsioonid 1945. aastal	
Lisa 2. Eesti NSV RJM-i Järvamaa osakonna struktuur	
Lisa 3. Eesti NSV SARK-i BVVO operatiivkoosseis seisuga 17. aprill 1945. aasta	
ALLIKAD JA KASUTATUD KIRJANDUS.....	194
SUMMARY	201
The Department of the Anti-Banditry Fight of the Ministry of Internal Affairs / State Security Ministry of the Estonian SSR (1944–1947)	201
NIMEREGISTER	208